

2021-12-03 Nr. NV-3132

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS TAP 21-1519, TAP-21-1520; TAIS NR.21-31400		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 3, 5, 8, 16, 17, 23, 25, 28, 30, 35, 37, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 95, 96, 97 STRAIPSNŲ, ĮSTATYMO 1 PRIEDO PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 161, 711 IR 901 STRAIPSNIAIS IR ĮSTATYMO 3 PRIEDO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į TARPTAUTINES IR EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 1, 12 IR 25 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PRIEDO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-723 61 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1861 641 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PROKURATŪROS ĮSTATYMO NR. I-599 375 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne	Užsienio reikalų ministerija	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis	Svarstyti <i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis)
	Priėmimo terminas <i>(Data iš kalendoriaus))</i>	(Data iš kalendoriaus)	☐ Gražinti tobulinti	

SPRENDIMO ESMĖ

Nutarimo projektu siūloma pritarti Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo (toliau – DTĮ) Nr. VIII-1012 3, 5, 8, 16, 17, 23, 25, 28, 30, 35, 37, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 48, 49, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 95, 96, 97 straipsnių, Įstatymo 1 priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 161, 711 ir 901 straipsniais ir Įstatymo 3 priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 641 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo Nr. I-599 375 straipsnio pakeitimo įstatymo projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

Teikiamo DTĮ projekto tikslas – užtikrinti teises prielaidas moderniai, efektyviai, veiksmingai ir gebančiai laiku reaguoti į aplinkos pokyčius, konkurencingai ir karjerai patraukliai diplomatinei tarnybai. Siekiant šio tikslo, Įstatymo projektu ketinama įgyvendinti šiuos uždavinius:

- 1) užtikrinti teisingą, skaidrią, kompetencija grįstą diplomatų skyrimo į pareigas, rotacijos, diplomatinį rangų suteikimo, pareiginės algos nustatymo sistemą, mažinti neproporcingą žemiausių ir aukščiausių diplomatinį pareigybių pareiginės algos skirtumą; kurti motyvuojančią, efektyvią ir stiprią diplomatinę tarnybą;
- 2) atsižvelgiant į saugumo iššūkius, įstatymo lygmeniu nustatyti teisinį pagrindą vertinti LR diplomatinį atstovybių, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų saugumą, užtikrinti didesnę Lietuvos atstovų užsienyje apsaugą, nustatyti papildomas skatinimo priemones ir garantijas dirbantiems diplomatinėse atstovybėse,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

veikiančiose aukšto ir vidutinio grėsmių ir rizikų lygmens aplinkoje;

3) išplėsti diplomatinėse atstovybėse dirbančių Lietuvos atstovų, taip pat jų sutuoktinių ir kitų šeimos narių garantijas;

4) nuosekliai tęsti diplomatinės tarnybos depolitizavimą, sudaryti sąlygas ir skatinti diplomatų pilietiškumą.

Pagrindinės siūlomos naujos DTĮ teisinio reguliavimo nuostatos:

- siūloma padidinti pareiginės algos koeficientus žemiausioms ir vidutinio lygmens diplomato pareigybėms, taip sumažinant disbalansą tarp pareigybių;
- siūloma nustatyti, kad priimant asmenį į diplomato pareigas pareiginės algos koeficientas nustatomas atsižvelgiant į veiklos pobūdį, sudėtingumą, kompetenciją ir darbo patirtį, įtaką diplomatinės tarnybos institucijos sprendimų priėmimui ir atsakomybės lygį;
- užtikrinant diplomatų teisę į karjerą siūloma nustatyti, kad po rotacijos diplomatinėje atstovybėje diplomatas skiriamas į ne žemesnes pareigas nei ėjo diplomatinėje atstovybėje. Be to, siūloma nustatyti pareigą atsižvelgti į diplomato eitas pareigas, kompetenciją, darbo užsienio ir (ar) Europos Sąjungos politikos srityje patirtį ir veiklos kitose institucijose, įstaigose, organizacijose, tarptautinėse ir ES institucijose ar užsienio valstybės institucijose vertinimą, jei diplomatas yra skiriamas į pareigas pasibaigus jo laikino perkėlimo į kitas Lietuvos institucijas, delegavimo į tarptautines, ES ar užsienio valstybių institucijas laikotarpiui, taip pat atkuriant diplomato statusą buvusiam diplomatui;
- siūloma nustatyti patrauklesnį dvigubos rotacijos terminą – iki 7 metų tais atvejais, kai bent vienas iš paskyrimų yra į aukšto ar vidutinio grėsmių ir rizikų lygmens aplinkoje veikiančią diplomatinę atstovybę;
- numatoma sutrumpinti žemesniųjų diplomatinių rangų suteikimo terminus: III sekretoriaus, II sekretoriaus ir I sekretoriaus diplomatinius rangus siūloma nuosekliai suteikti ne anksčiau kaip po 3 metų, o kitiems diplomatiniams rangams (išskyrus suteikiamus Respublikos Prezidento) palikti galioti bendrą 4 metų taisyklę;
- siūloma suteikti užsienio reikalų ministrui įgaliojimus patvirtinti diplomatų rotacijos tvarką ir diplomatinių rangų suteikimo, pažeminimo ir atėmimo tvarką;
- nustatoma galimybė atkurti diplomato statusą netaikant 5 metų termino, esant tarnybinei būtinybei, užsienio reikalų ministro nustatyta tvarka buvusiems diplomatams, kurie pastaruosius 3 metus nepertaukiamai ėjo užsienio ir (ar) Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu susijusias pareigas, jei diplomato tarnybos sutartis nebuvo nutraukta dėl jų kaltės ar dėl to, kad asmuo išėjo iš diplomatinės tarnybos į valstybės politiko ar politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas. Tuo būdu būtų sudarytos sąlygos susigrąžinti į diplomatinę tarnybą užsienio politikos srities profesionalus;
- siūloma nustatyti galimybę mokėti iki 20 procentų diplomato pareiginės algos dydžio priemoką už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, priemokų mokėjimą siejant su jų skyrimo faktinių pagrindų buvimu;
- siekiant užtikrinti maksimalią Lietuvos atstovų apsaugą ir sumažinti jų pažeidžiamumą, siūloma išplėsti asmenų, kuriems gali būti išduotas diplomatinis pasas, ratą;
- siūloma numatyti skatinimo priemones ir garantijas diplomatams, dirbantiems aukšto ir vidutinio grėsmių ir rizikų lygmens aplinkoje veikiančiose diplomatinėse atstovybėse;
- atsižvelgiant į padažnėjusį kraštutinių priemonių, pagrįstų politiniais motyvais, taikymą Lietuvos atstovų atžvilgiu, siūloma nustatyti garantijas atsižvelgiant į priimančiosios valstybės pranešimą iš tarnybos užsienyje atšaukiamiems Lietuvos atstovams (diplomatams, karjeros valstybės tarnautojams, profesinės karo tarnybos kariams ir žvalgybos pareigūnams) ir jų šeimos nariams;
- siūloma padidinti pensijų, motinystės ir nedarbo socialinio draudimo įmokas už sutuoktinius – siūloma jas skaičiuoti nuo diplomato ar karjeros valstybės tarnautojo viso darbo užmokesčio, profesinės karo tarnybos kario visos pareiginės algos ir žvalgybos pareigūno viso tarnybinio atlyginimo, o ne nuo 0,5 pareiginės algos ar tarnybinio atlyginimo, kaip yra nustatyta galiojančiuose įstatymuose;
- įtvirtinama galimybė, esant sutuoktinio prašymui, Įstatyme numatytą kompensaciją mokėti tiesiogiai sutuoktiniui, taip pat galimybė padengti sutuoktinio užsienio kalbos mokymosi išlaidas jam išvykus į užsienio valstybę kartu su diplomatu. Šias garantijas siūloma taikyti ir diplomatinėse atstovybėse dirbančių valstybės tarnautojų sutuoktiniams;
- siūloma nustatyti, kad nepriklausomai nuo kartu su diplomatu gyvenančio vaiko amžiaus diplomatui mokama 0,3 per mėnesį diplomato gaunamos su darbu užsienyje susijusios kompensacijos;
- siūloma suteikti įgaliojimus užsienio reikalų ministrui nustatyti kompensuojamas ikimokyklinio ugdymo ir mokymosi išlaidas, jų apskaičiavimo ir kompensavimo sąlygas ir tvarką. Vyriausybė nustatytų

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- ikimokyklinio ugdymo ir mokymosi išlaidų kompensuojamąją dalį;
- siūloma nustatyti, kad persikėlimo išlaidos gali būti ne tik apmokamos, bet ir kompensuojamos bei nustatyti teisinį pagrindą apmokėti arba kompensuoti su gyvenamųjų patalpų nuomos sutarties sudarymu susijusias išlaidas;
 - siekiama nustatyti papildomų garantijų sutuoktiniui ir kitiems šeimos nariams diplomato mirties ar žūties atveju;
 - siūloma nustatyti, kad daugiau nei pusę atestacijos komisijos sudaro pagal diplomato tarnybos sutartį dirbantys diplomatai, ne mažiau nei vienas atestacijos komisijos narys turi būti darbuotojų atstovas, o į posėdžius stebėtojo teisėmis gali būti kviečiama ir nepriklausomų ekspertų;
 - siūloma atsisakyti nuostatų dėl diplomato tarnybos sutarties sudarymo be konkurso su asmeniu, Prezidento paskirtu diplomatinio atstovu, su kuriuo buvo sudaryta terminuota diplomato tarnybos sutartis. Taip pat siūloma atsisakyti Įstatymo nuostatų dėl terminuotų diplomato tarnybos sutarčių sudarymo su asmenimis, kurie eina su užsienio politikos įgyvendinimu susijusias pareigas Prezidento kanceliarijoje, Seimo kanceliarijoje, Vyriausybės kanceliarijoje, ir atitinkamai siūloma atsisakyti nuostatų dėl neterminuotų diplomato tarnybos sutarčių sudarymo be konkurso su šiais asmenimis;
 - siūloma nustatyti, kad bendras 5 metų terminas atkurti diplomato statusą galioja ir buvusiems diplomatams, kurie nutraukė diplomato tarnybos sutartis ir tapo valstybės politikais ar buvo paskirti į politinio (asmeninio) pasitikėjimo tarnautojo pareigas. Jiems 5 metų terminas atkurti diplomato statusą būtų skaičiuojamas nuo įstatymo įsigaliojimo dienos;
 - siūloma įtvirtinti diplomato teisę, gavus tiesioginio vadovo sutikimą, iki vienos darbo dienos per mėnesį atlikti savanorišką veiklą, garantuojant einamas pareigas ir nustatytą darbo užmokestį;
 - nustatomas Lietuvos Respublikos specialiojo atašė sąvokos apibrėžimas; apibrėžiant aiškiai nustatomi atvejai, kada specialiuoju atašė gali būti ne valstybės tarnautojas, įstatymo lygmeniu įtvirtinamos pagal darbo sutartis dirbančių specialiųjų atašė socialinės garantijos;
 - siekiama suderinti Įstatymo nuostatas su Vyriausybės įstatymu ir Valstybės tarnybos įstatymu, pagal kuriuos ministerijos kancleris yra politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas;
 - siūloma Įstatymą papildyti nuostata, kad diplomatams, perkeltiems į karjeros valstybės tarnautojų pareigas kitose valstybės institucijose, taikomos ir Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos – jų tarnybinės veiklos vertinimą atlieka institucija, į kurią jie yra laikinai perkelti, vadovaudamasi Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis;
 - siūloma suteikti Vyriausybei įgaliojimus patvirtinti gyvenamųjų patalpų nuomos lygio vietos koeficientą, nustatyti, kad gyvenimo lygio vietos koeficientą sudaro bazinis ir motyvacinis koeficientai, kurių dydžius tvirtina Vyriausybė ir reglamentuoti šių koeficientų taikymą;
 - siūloma nustatyti, kad diplomatinio paso pavyzdį tvirtina užsienio reikalų ministras, suderinęs su vidaus reikalų ministru;
 - siūloma įtvirtinti vyriausiojo specialiojo kurjerio pareigybę, tai leistų numatyti ir papildomas funkcijas, kurioms atlikti reikia aukštesnės kvalifikacijos, pasikeitus Specialiosios tranzito schemos darbo tvarkai, atsisakius diplomatų darbo traukiniuose; taip pat siūloma padidinti vyresniojo specialiojo kurjerio ir specialiojo kurjerio pareiginės algos koeficientus;
 - siūloma nustatyti, kad Įstatyme nustatytų išlaidų kompensacijų ir išmokų dydžius ir normas, asmeninių krovinių gabenimo limitus nustato Vyriausybė, o išlaidų kompensavimo ir apmokėjimo tvarkas – užsienio reikalų ministras.

DTĮ projekte numatyta, kad **Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kitos valstybės institucijos iki 2022 m. kovo 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, o pats įstatymas įsigaliotų 2022 m. kovo 31 d.**

PASTABOS, PASIŪLYMAI

Įstatymų projektams be pastabų pritarė Aplinkos, Energetikos, Krašto apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo, mokslo ir sporto, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijos, Generalinė prokuratūra ir Nacionalinė teismų administracija.

Pastabas ir pasiūlymus pateikė Finansų, Ekonomikos ir inovacijų bei Kultūros ministerijos, Prezidento kanceliarija, Valstybės saugumo departamentas, Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė. Dėl pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta ir kurios nebuvo suderintos darbo tvarka, pateikiama derinimo pažyma. Kitos institucijos

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

pastabų nepateikė.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad į 2022–2024 m. Užsienio reikalų ministerijos biudžeto projektą įtraukti papildomi įstatymų pakeitimų įgyvendinimui reikalingi asignavimai – apie 536 tūkst. eurų per metus. Papildomi asignavimai neviršija Lietuvos Respublikos finansų ministerijos praneštų maksimalių asignavimų limitų. Nuostatomis dėl vyriausiojo specialiojo kurjerio, vyresniojo specialiojo kurjerio ir specialiojo kurjerio pareiginės algos koeficientų įgyvendinti reikės 307 tūkst. eurų per metus, kurios bus finansuojamos iš Sienuų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės, įtrauktos į Integruoto sienų valdymo fondą, lėšų, papildomų lėšų nereikės.

Kitų institucijų lėšų poreikį siūlytina apsvarstyti TAP'e:

- Kultūros ministerijai papildomai reikės 10 tūkst. eurų per metus;
- Ekonomikos ir inovacijų ministerijai papildomai reikės 55 tūkst. eurų per metus;
- Valstybės saugumo departamentui papildomai reikės 89,5 tūkst. eurų per metus;
- Generalinei prokuratūrai reikės papildomai 11 tūkst. eurų per metus.

**TEISINIS
VERTINIMAS –
TEISĖS GRUPĖS
PASTABOS**

Pasirenkama

- Esminės
- Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio
- Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos
- Pastabų nėra

PAŽYMA PARENGĖ

Lina Saulėnaitė-Višinskienė

Tarptautinių santykių ir Europos Sąjungos grupė, patarėjas